

**Первый семинар по художественному переводу для молодежи
(каталанский и русский языки).
МГУ имени М.В. Ломоносова,
филологический факультет, февраль 2016**

А. Брасас

I Seminari de Traducció Literària per a Joves Russoparlants. Rússia, MGU

Аннотация: Мы описываем и анализируем результаты Первого семинара по литературному переводу для молодых носителей русского языка, который проходил 12–26 февраля на филологическом факультете Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова в 2015–2016 учебном году. Благодаря этой инициативе, новаторской для России, мы получили возможность обучать русскоговорящих студентов университета литературному переводу с каталанского языка на русский, что будет способствовать знакомству русских читателей с теми произведениями каталонской литературы, которые ранее на русский язык не переводились.

Ключевые слова: переводоведение, художественный перевод с каталанского, переводческая компетенция, дидактика перевода

Resum: Descrivim i analitzem els resultats del I Seminari de Traducció Literària per a Joves Russoparlants que ha tingut lloc del 12 al 26 de febrer a la Facultat de Filologia de la Universitat Estatal Lomonóssov de Moscou durant l'any acadèmic 2015–2016. Amb aquesta iniciativa, pionera a la Federació Russa, hem format joves universitaris russo-parlants en el món de la traducció literària catalana per tal d'assegurar la difusió de la literatura catalana encara no traduïda entre el públic rus.

Paraules clau: Traductologia, traducció literària catalana, competència traductora, didàctica de la traducció

Abstract: We describe and analyse the results of the First Seminar in Literary Translation for Young Russian-Speaking People that took place on February 12–26 at the Philological Faculty of Lomonosov Moscow State University during the academic year of 2015–2016. Due to this initiative, a pioneer one in Russian, we trained Russian-speaking university students in the field of literary translation from Catalan in order to ensure the dissemination of not yet translated Catalan literature among the Russian public.

Key words: translation studies, Catalan literary translation, translator's competence, didactics of translation

La llengua i literatura catalanes continuen essent objecte d'estudi per a Rússia, i una mostra d'aquest interès ha estat el seminari de traducció literària organitzat a la Universitat Estatal Lomonóssov de Moscou (MGU) el proppassat mes de febrer. Aquest projecte va néixer per tal de commemorar els 20 anys de les Primeres Jornades de Cultura Catalana a Sant Petersburg que es van dur a terme l'abril del 1996, i s'ha dissenyat amb la voluntat de continuar enfortint les relacions entre ambdues cultures i avançar en aquest apassionant camí de les relacions interculturals, tenint en compte que a la MGU s'hi ofereixen estudis de català des de fa gairebé 40 anys.

En aquesta edició s'han format joves universitàries russoparlants en el món de la traducció literària catalana i hem tingut com a objectiu principal assegurar la difusió de la literatura catalana encara no traduïda al públic rus, tenint en compte el perfil de l'alumnat que hi excel·leix. Per donar continuïtat a aquesta iniciativa, Marina Abràmova coordinarà un curs de traducció literària del català al rus al Departament de Lletres Estrangeres de la Facultat de Filologia de la MGU.

El dies 12 i 13 de febrer va tenir lloc la sessió teòrica del seminari. L'eminent traductora Marina Abràmova inicià el seminari amb la conferència "Història de les traduccions del català al rus", i seguidament tingueren lloc les comunicacions sobre traducció literària del català al rus i viceversa a càrrec dels eminents traductors i l'excel·lent professorat convidats especialment per a l'ocasió: Margarida Ponsatí, Anna Urzhumtseva, Miquel Cabal i Anna Bakànova.

El dia 13 de febrer arrencà el primer taller pràctic de la mà del traductor Miquel Cabal. L'alumnat afrontà les dificultats que suposa traduir autors com Andrei Platónov o Serguei Dovlàtov al català. Per fer-ho, van analitzar els diferents registres i estils de la llengua d'origen i d'arribada per aportar possibles solucions a l'hora de traduir al català, tasca no gens fàcil, tenint en compte que l'alumnat no és nadiu.

El cap de setmana del 19 i 20 de febrer les traductores Marina Abràmova i Anna Urzhumtseva van conduir la segona sessió pràctica del projecte. A la primera part, van presentar les dificultats de traducció de textos literaris com les rondalles populars mallorquines recollides per Mn. A. M. Alcover i la novel·la *Tirant lo Blanc*. Van explicar la metodologia, les etapes de traducció d'un text literari i van analitzar les característiques lèxiques de les obres tenint en compte les peculiaritats dels textos antics i dialectals. A la segona part, van discutir aspectes essencials de la traducció de prosa contemporània a partir de la novel·la *Jo Confesso* de Jaume Cabré i els contes del recull *l'illa de Marians* de Quim Monzó. El treball pràctic de traducció va incloure, entre d'altres coses, la reflexió sobre les dificultats lèxiques i de comprensió específiques d'ambdues obres i els criteris i mètodes que s'han d'adoptar a l'hora de redactar notes al text.

El 26 i 27 de febrer va tenir lloc l'última sessió del seminari, basada en la traducció poètica. La traductora i poeta Xènia Dyakonova fou l'encarregada de conduir la sessió. Va iniciar el taller amb una breu introducció sobre la seva trajectòria professional i la seva visió de la traducció de poesia a partir de dos poemes de collita pròpia traduïts per ella mateixa al català. L'objectiu era el d'exemplificar la metodologia emprada per poder reflexionar sobre el resultat tenint en compte els reptes que suposa traduir poesia. Tot seguit, ponent i assistents van treballar conjuntament per tal de traduir al rus poemes inèdits de Melcion Mateu i Gemma Gorga, poetes destacats del panorama literari català actual. En aquest punt cal destacar (tal i com ho va fer també la pròpia Xènia

Dyakonova) la capacitat de les alumnes per treballar en equip amb entrega, talent, exigència, generositat i esperit de col·laboració, tenint en compte les versions de les seves companyes, la qual cosa va permetre la producció de quatre traduccions poètiques d'un nivell molt notable.

En conclusió, considerem que el seminari ha estat excepcionalment profitós per a les estudiants, sobrepasant de llarg les expectatives inicials. Les alumnes han gaudit enormement de l'experiència i han ampliat els coneixements en traducció literària del català, a més de començar a considerar-la com a possible opció professional. Així mateix, hem refermat l'opinió que el professorat convidat per a l'ocasió era l'idoni per dur a terme aquesta tasca, que ha estat d'una complexitat extraordinària.

Aquest projecte ha estat possible, també, gràcies a la inestimable participació de la traductora Margarida Ponsatí, coorganitzadora de les jornades i responsable tant del seu disseny com de l'organització i presentació dels continguts.

L'Institut Ramon Llull, l'Àrea de Llengua i Universitats i l'Àrea de Literatura i Pensament han organitzat el seminari conjuntament amb la Universitat Estatal Lomonósov de Moscou.

Сведения об авторе:

Анна Брасас,
преподаватель каталанского языка
кафедра иберо-романского языкознания
филологический факультет
МГУ имени М.В. Ломоносова

Anna Brasas,
Lecturer of Catalan
Department of Ibero-Romance Linguistics
Philological Faculty
Lomonosov Moscow State University
annabrasas@gmail.com